

Sygn. akt V U 742/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Kamila Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2014 r. w Kaliszu

odwołania H. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 30 kwietnia 2014 r. i z dnia 17 czerwca 2014 r. Nr (...)

w sprawie H. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 17 czerwca 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu H. H. emeryturę poczynając od dnia 1 lutego 2014 r.

2. umarza postępowanie co do decyzji z dnia 30 kwietnia 2014 r.

UZASADNIENIE

W dniu 26.02.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla H. H..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzjami z dnia 30.04.2014 r. i z dnia 17.06.2014 r. w sprawie (...) odmówił H. H. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji wniósł odwołanie H. H., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 01.06.1983 r. do 26.10.1992 r. w Państwowym Ośrodku (...) w J., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym 3,5 tony i operatora koparki, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania H. H..

Decyzja z dnia 30.04.2014 r. została w toku postępowania uchylona.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 26 lat, 7 miesięcy i 1 dzień.

Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach w latach: 03.11.1970 r. do 11.10.1972 r., 17.12.1975 r. do 31.01.1976 r., od 01.02.1976 r. do 14.07.1976 r., od 13.04.1978 r. do 15.10.1979 r., od 31.10.1979 r. do 31.05.1980 r., od 11.03.1981 r. do 31.05.1983 r. w rozmiarze 6 lat 10 miesięcy i 3 dni.

Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 01.06.1983 r. do 26.10.1992 r. w (...) w J. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym 3,5 tony i operatora koparki.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Odwołujący obecnie nie pracuje zawodowo.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 01.06.1983 r. do 26.10.1992 r. w Państwowym Ośrodku (...) w J. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i operatora koparki.

W okresie od 17.12.1975 r. do 31.05.1980 r. odwołujący pracował w (...), w tym w okresie od 17.12.1975 r. do 31.01.1976 r. i od 01.02.1976 r. do 31.05.1980 r. jako szkolący się na manewrowego, w tym w okresie od 15.07.1976 r. do kwietnia 1978 r. odbywała służbę wojskową.

Odwołujący w okresie od 01.06.1983 r. do 26.10.1992 r. zatrudniony był w Państwowym Ośrodku (...) w J.. Zakład ten wykonywał naprawy maszyn rolniczych, samochodów ciężarowych, przygotowania stacji paliw dla (...). Dysponował jedną koparką, oraz 5 samochodami ciężarowymi marki S.. Wożono nim części do maszyn, silniki do naprawy, inne potrzebne towary. W świadectwie pracy z dnia 26.10.1992 r. stanowisko odwołującego określono jako operator koparko-spycharki, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca operator. W dniu 17.07.1997 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach wskazując stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowcy ciągnika i maszynisty ciężkich maszyn budowlanych. Powołano Wykaz A Dział VIII poz. 2 i 3 przepisów ogólnych – Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. W zaświadczeniu o zatrudnieniu z dnia 09.06.2009 r. wskazano stanowisko odwołującego – kierowca-operator. W zaświadczeniu z dnia 26.02.1986 r. wskazano stanowisko operator spycharki i kierowca samochodu ciężarowego S(...). W zaświadczeniu z dnia 09.07.1986 r. określono, iż odwołujący przez okres r. od dnia 01.06.1983 r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego. W podaniu o pracę z dnia 07.04.1983 r. wskazano, iż odwołujący wnosi o zatrudnienie na stanowisku operatora koparki. Podobnie w skierowaniu do pracy z dnia 30.05.1983 r. W umowie o pracę z dnia 01.06.1983 r. stanowisko odwołującego określono jako operator koparko spycharki. Podobnie w umowie o pracę z dnia 01.08.1983 r., 01.09.1983 r., angażach z dnia 01.08.1984 r. 01.01.1987 r., 01.07.1987 r., 31.05.1988 r., 27.02.1989 r., 11.08.1989 r., 18.09.1989 r., 06.06.1990 r., 26.07.1990 r., 28.09.1990 r., 06.05.1991 r., 17.09.1991 r., piśmie z dnia 19.05.1992 r. W angażach z dnia 01.05.1992 r., 01.08.1992 r. stanowisko odwołującego określono jako kierowca operator. Podobnie w kwestionariuszu osobowym z dnia 09.06.1983 r.

Odwołujący prawo jazdy kategorii C posiada od dnia 26.10.1984 r., a uprawnienia do obsługi koparki jednoznaczniowej od dnia 10.02.1983 r. Nadto odwołujący posiadał od 1973 r. prawo jazdy kategorii T na ciągnik. W dokumencie prawa jazdy wskazano, iż posiada kategorię CE od 1986 r. co uprawnia do prowadzenia ciągników – według odwołującego dlatego nie wskazano w nowym dokumencie prawa jazdy kategorii T.

Odwołujący wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w okresie co najmniej od dnia 26.10.1984 r. do dnia 28.10.1992 r. i pracę operatora koparki od początku zatrudnienia od dnia 01.06.1983 r. do dnia 26.10.1992 r. Przez cały okres od dnia 01.06.1983 r. do dnia 26.10.1992 r. odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w (...) J..

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a w Dziale V poz. 3– praca maszynistów ciężkich maszyn budowlanych.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków B. A. i S. G., akta osobowe odwołującego)

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Warunek rozwiązania stosunku pracy nie obowiązuje od 01.01.2013 r.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 26 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres. Świadectwo to odpowiada stanowi faktycznemu, poza drobnymi błędami.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i maszynista ciężkich maszyn budowlanych w okresie od 01.06.1983 r. do 26.10.1992 r.

Odwołujący wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do przyznania emerytury wcześniejszej.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc. Sąd orzekł jak w wyroku o zmianie decyzji z dnia 17.06.2014 r. Co do decyzji z dnia 30.04.2014 r. postępowanie należało umorzyć wobec jej uchylenia.